

OBMOWKA (16) *sb f*

Pierwsze o jasne, drugie pochylone.

sg *G* obmówki (8). ♦ *A* obmówkę (2). ♦ *pl N* obmówki (1). ♦ *G* obmówek (3). ♦ *I* obmówkami (2).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w. s.v. obmowa.

Dem. od „obmowa” (16) :

1. *Od znac. ‘oszczerstwo’: plotka (9) : BielKom Av; [Papież] wewzawłzy [!] do łwego dworu Bifkupow/ rofkazał im/ áby łwe kápłany vpomináli/ co by łie miernie/ počćiwie záchowáli/ złym przykłádem dla obmówek mieyfcá niedawáli BielKron 219; Mqcz 197a; Vłzu tełz y ięzyká bárzo łtrzegł: obmówek żadnych áni czyniác áni przyimuiác. SkarŻyw 292.*

W połączeniu szeregowym (1): Włzyfcy włálnych počtykow gdzie mogą mácáią: A o Rzeczpółpolitą máło práwie dbáią. Iákíe łą zábijánia/ obmowki/ niechući BielRozm 4.

Wyrażenia: »obmowka ludzka« [szyk 2:1] (3): choćby ktory [duchowny] nalepfzy wiodł żywot/ nie będye bez obmowki ludzkiej BielKron 155v, 25, 68v.

»niewinny obmowki« (1): [Klaudyja] pokłękńęłá profzác boginiey Wełty/ áby iáko oná iest niewinna ludzkiej obmowki/ ták prawdziwie s tego mieyfcá łodzya páfem moim łciágnioná byłá. BielKron 25.

»prożny obmowki« = wolny od pomówienia (1): [Tucyja pokłękńęłá mówiac głósem ku boginiey Wełcie] Iełlimći wiernie łłuzyłá/ vczyń to przez mię iz wody do kościołá twego w przetáku doniołę/ y stáło łie iey ták/ byłá prożna obmowki. BielKron 25.

2. *Od znac. ‘obrona’ (7) :*

Zwrot: »uczynić obmówkę« (1): kiedy go [pan swego urzędnika] łpyta/ á Staw iáko łye to przerwał: vczyni obmówkę: Pánie/ przepadł tu ták wielki déłzcz/ że woda od Góry do góry włtála: nie mogliłmy go wzbróńić Strum M.

Wyrażenia: »nadobna obmowka« (1): onę rzecż pięknemi łłowy obmawia á iáko może zdołi/ á kędy może nadobnemi obmówkami twemi ná włzem go niewinnym czyni. RejZwierc 90v.

»obmówkami obmowion« (1): czyn czo chcelz/ żartuy iáko chcelz/ przymawiaiy iáko chcelz/ włzyko [!] to może być dwórłkiemi obmówkami počćiwemi zákryto y obmowiono. RejZwierc 82v.

»poćciwe obmowki« (1): RejZwierc 82v cf »obmówkami obmowion«.

»obmówkami zakryty« (1): RejZwierc 82v cf »obmówkami obmowion«.

Szeregi: »(ani) nagrodzenie (krzywdy) albo (ani) obmowka« (2): Gdyż to jest kaźdej krzywdy natura, że kto się o nie skarży, albo nagrodzenie jej odnosi, albo wźdy obmówkę jaká z pokazaniem, że to, co krzywdá zowie, za krzywdę tego słusznie rozumieć nie może Diar 44; DiarDop 104.

»ani odpowiedź, ani obmowka« (1): ani odpowiedzi ani obmowki żadnej nigdy wedle Pisma na obiektá nasze nigdy nie dawszy, prosto cisną-ć gwałtem DiarDop 104.

»żadne prawo ani obmowka« (1): [Legat] powiádał/ iz tu żadnego práwá áni obmowki nietrzebá bo łie łámi ofádzylí [kapłani] gdy nád włtáwę pólpolitą po ożeniáli łie BielKron 201.

3. *[Wymawianie się, tłumaczenie się:*

Wyrażenie przyimkowe: »bez obmowki«: A który by w tym był doświadczon, żeby temu dość nie czynił, [...] ma dać do brackiej skrzynki kamień wosku bez wszelakiej obmówki. *WilkPozn III 1565 nr 58.*]

Cf **OMOWKA**

MC